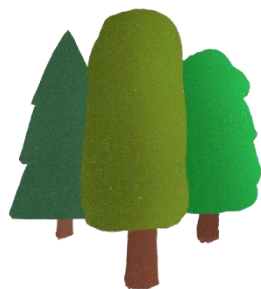

#SkautoMājās #GaidoMājās

2021/03

IEVADS – VIDES MĒNESIS

Marts ir pirmais pavasara mēnesis, kad līdz ar pavasara iestāšanos un garākām dienām, sāk mosties daba, atgriežas pirmie gājputni, sāk ziedēt pirmās pavasara puķes un tā vien šķiet, ka visa pasaule mostas un aicina darboties aizvien aktīvāk. Aicinām šomēnes aizdomāties un līdzdarboties par tēmu - vide - iesaistīties kādās aktivitātēs un aizdomāties par savu ietekmi uz vidi un mēneša beigās piedalīties pasaule vides akcijā "Zemes stundā".

SATURS

Ievads – Vides mēnesis.....	1
Praktiskie uzdevumi.....	2
Putnu būrīši.....	2
Radošais	2
Ej dabā.....	2
Pavasara tīrīšana.....	3
Dabas talkas	3
Laires koki	4
Gada dārzenis	4
Vēsturiskie notikumi.....	5
25. marts.....	5
Sadarbības uzdevumi.....	6
Panda Badge.....	6
Kopīgās mēneša nodarbības	6
Dabas vērošana – visām pakāpēm.....	6
Roveru un lielgaidu nodarbības.....	7
Ugunsкура stāsts	7
Mēneša refleksija	7
Pielikumi	7
Kopīgās iesaistes datumi.....	8

PRAKTISKIE UZDEVUMI

Putnu būriši

Ja jau kādreiz esi pagatavojis putnu būrīti, tad noteikti zini, ka katram putnam ir nepieciešams nedaudz atšķirīgs putnu būrītis - kādam lielāks, kādam - mazāks, kādam vajadzīga garāka eja, lai iekļūtu būrītī, kādam nepieciešama "palodzīte". Taču visiem nepieciešams darināt būrīti no neēvelēta koka, lai putns no būriša var izkļūt. Pagatavot būrīti nav sarežģīti, ir nepieciešams materiāls, vēlēšanās palīdzēt putniem un dažas stundas laika un pacietības. Padomus un instrukcijas, kā pagatavot putnu būrišus vairāk nekā 20 putnu sugām vari atrast pielikumā vai šeit - <https://www.lob.lv/noderigi/putnu-burisi-2/>

Radošais

Pagatavo ko vērtīgu vai izmantojamu no otrreizējām izejvielām (piemēram, maisiņus no vairs nelietotiem krekliem vai biksēm, svečturi vai trauku rakstāmpiederumiem no konservu bundžas, paliktni tējas krūzītei u.c.). Idejas vari atrast šeit -

<http://jauna.vidzeme.lv/upload/WasteArt/WasteArt-Video-nodarbibas-1-11.pdf>, Pinterest (ierakstot meklētājā, piemēram, *DIY from recycled materials*) vai izdomāt pats!

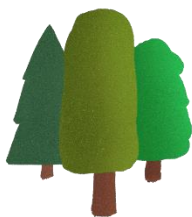
Padalies ar savu veikumu ar vienības biedriem vai sociālajos tīklos. Pievieno mirkļa birkas #DariMājās #SkautoMājās #GaidoMājās

Recepte

Pagatavo veselīgus un garšīgus salātus pavasarim! Recepti atradīsi [pielikumā](#)!

Ej dabā

Piefiksē pirmos pavasara vēstnešus, ko pamani! Vēro, kas tie ir - vai pirmie gājputni, pirmie plaukstošie pumpuri, upēs ejošs ledus, pirmie asni, sniegpulkstenītes vai kas cits, kas Tev saistās ar pavasara atnākšanu. Un Dabā ejot atceries principu - Neatstāj pēdas. Paņem līdzi maisiņu, kur savākt atkritumus, ko pamani mežā vai tuvējā apkārtnē.

Pavasara tīrīšana

Pats vai kopā ar vecākiem veic sava skapja vai kāda plaukta kārtīgu inventarizāciju, izvērtējot, ko Tu vēl izmantosi un ko - nē. Ja Tu pārkārto savu drēbju skapi un tajā ir apģērbs, kas Tev par mazu un nenoderēs Tavam brālim vai māšai, neizmet to miskastē. No tā vari vai nu kaut ko pagatavot, piemēram, iepirkumu maisiņu, maisiņu traukiem priekš nometnes vai pārgājieniem, kādu somiņu vai ko citu.

Nevajadzīgās drēbes var arī ziedot, piemēram, veikalos "Otrā elpa" - <http://www.otraelpa.lv/ziedotajiem/>, ziedot.lv, tam speciāli paredzētās kastēs-konteineros, pašvaldības Sociālajā dienestā.

Ja drēbes nav labā stāvoklī un vairs nav lietojamas valkāšanai, tās var izmantot mājās vai nu kā lupatiņas vai atdot pārstrādei tam speciāli paredzētās vietās, informāciju vari atrast šeit - <https://www.atkritumi.lv/lv/karte/tekstilmateriali/>

Dabas talkas

Labie darbi dabai talku veidā notiek īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, tostarp, nacionālajos parkos. Darbu plānošanu, ierādīšanu un vadīšanu nodrošina pieredzējuši dabas aizsardzības jomas darbinieki, kas brīvprātīgajiem talkotājiem arī stāsta par veikto darbu nozīmi dabas daudzveidības saglabāšanā un par konkrētajā apvidū atrodamajām dabas vērtībām. Tādējādi praktiskā darbošanās ir apvienota ar noderīgu zināšanu ieguvu par augu un dzīvnieku sugām, biotopiem, tajos veicamajiem darbiem un Latvijas dabu kopumā.

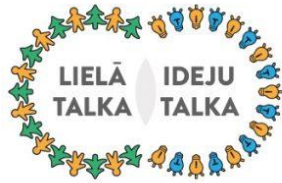
Darāmie darbi ir dažādi:

- dižkoku atēnošana,
- invazīvo sugu apkarošana,
- koku un krūmu izciršana un apauguma novākšana,
- niedru pļaušana un novākšana
- pļavu pļaušana un siena novākšana
- erozijas novēršana
- ūdensteču atbrīvošana, straujteču veidošana

Par to, kur darbi veicami tuvāk tavai dzīvesvietai, vari uzzināt, sazinoties ar Dabas aizsardzības pārvaldi vai atrast šeit - <https://www.darudabai.lv/daramais/kur-darit/>

Laimes koki

World Cleanup Day jeb Pasaules talkas ietvaros, kuras mērķis ir apvienot cilvēkus cīņā ar globālo piesārņojumu un klimata pārmaiņām, Latvija ir pievienojusies ar koku sēšanas un stādīšanas akciju “LAIMES KOKI”. Arī Tu vari piedalīties, kopā ar ģimeni savā īpašumā vai saskaņojot ar pašvaldību, iestādot jaunu koku, atzīmēt to “Laimes koku” kartē, ierakstot kādu novēlējumu. Vairāk par akciju vari izlasīt šeit - <https://talkas.lv/laimes-koki/par-laimes-koki/> un “Laimes koku” karte atrodama šeit - <https://talkas.lv/laimes-koki/> Stādot kokus agri pavasarī, pārliecinies, vai zeme ir atsalusi, esi izracis pietiekami lielu bedri savam kokam, nodrošini tam atbilstošus augsnes un augšanas apstākļus, kā arī atceries to kārtīgi aplaistīt pēc stādīšanas. Tāpat jaunus kociņus vēlams pirmos gadus piesiet pie vismaz 2 mietiņiem, lai stiprs vējš tos nenolauž.

Gada dārzenis

Mūsu sadarbības partneris biedrība “Latvijas Mazpulki” katru gadu saviem biedriem rīko iniciatīvu Gada dārzenis, mudinot savus biedrus izaudzēt no sēkliņas pašiem savus augus - kaut uz palodzes. Šogad šajā iniciatīvā ir aicināti iesaistīties arī skauti un gaidas!

Šī gada dārzenis ir ķirbis! Saņem no sava vadītāja, iegādājies veikalā vai atrodi mājās esošo sēklu

krājumā šīs sēklas, atrod puķu podiņu vai pagatavo podiņu no tukšas piena pakas vai plastmasas pudeles, ieber zemi, samitrini to, ieber sēkliņas, uzber virsū nedaudz zemi un liec uz palodzes gaismā un siltumā. Atceries to regulāri apliet un sekot līdzi, kas un kā izaugs. Ja sējums būs pārāk biezs, pēc laika Tev būs mazie stādiņi jāizstāda vairākos podiņos, jā rūpējas par augu, vēlāk pārstādi dobē vai kastē uz balkona un gaidi līdz augs uzziedēs un saņemsi ražu. Padalies ar savu veikumu un progresu visas sezonas laikā savas vienības komunikācijas kanālos vai sociālajos tīklos. Lielākos ķirbjus sezonas noslēgumā ir aicinājums vest uz Rīgas zoodārzu dzīvnieku pusdienām.

Vēsturiskie notikumi

15. marts

Gaidisma dibināšanas Latvijā gadadiena - izzini ko jaunu par šo notikumu - pārrunājiēt savas vienības nodarbībā vai atrodi kādos informācijas avotos internetā vai grāmatā par gaidisma vēsturi Latvijā. 2022.gadā atzīmēsim gaidisma dibināšanas simtgadi Latvijā - gatavojies tai laicīgi! Pielikumā arī infografika par gaidisma vēsturi.

Latvijas Gaidu priekšniece vad. Agnija Jansone aicina uz sarunu par latviešu gaidisma 100. Sarunas/ tikšanās laikā atskatīsimies latviešu gaidisma priekšniecēm gadsimta griezumā, uz gaidisma/ skautisma lomu meiteņu un jaunu sieviešu dzīvēs, kā arī ģenerēsim idejas latviešu gaidisma 100gades svinībām.

Sarunas laiks tiks precizēts LSGCO FB biedru grupā un pie Vienību priekšniekiem – provizoriski 14. vai 21.03. plkst.20.00 (lai var pieslēgties arī ASV, Kanāda, Austrālija).

25. marts

1949. gada marta nogalē no Latvijas izsūtīja 13 248 ģimenes, pavisam 42 125 cilvēkus. Šī ir lielākā iedzīvotāju izsūtīšana Latvijas vēsturē; tā tieši skāra 2,2% iedzīvotāju, netieši - daudz vairāk. Laikabiedru atmiņas liecina, ka par spēcīgu pārdzīvojumu izsūtīšana kļuva visiem: gan izsūtītajiem, gan tiem, kuri skolas solos piedzīvoja klases biedru izvešanu, gan tiem, kuri piedalījās deportāciju īstenošanā.

Uzzini par šo vēsturisko notikumu vairāk, noskatoties dokumentālo filmu "Prom no mājām". Filma pieejama: <https://www.youtube.com/watch?v=g-znrz12lk>

Pārrunā ar saviem ģimenes locekļiem vai (un kā?) Tavu ģimeni ir ietekmējis šis vēsturiskais notikums.

--

Gan 1941.gada, gan 1949.gada izsūtīšanās cieta arī vairāki skautu un gaidu vadītāji.

25.03.1941. Stūra mājā tika nogalināts vienīgais Latvijas skautu prezidents (1921-1940) ģenerālis Kārlis Goppers.

Šogad 25. martā aicinām pieminēt ģen. Gopperu, individuāli vai māsasaimniecību ietvarā, noliekot svecīti pie Stūra mājas vai pie piemiņas zīmes "Baltais krusts" Ulbrokas silā, kur tika ekshumēti 1941. gadā noslepkavotie, tai skaitā mūsu Ģenerālis.

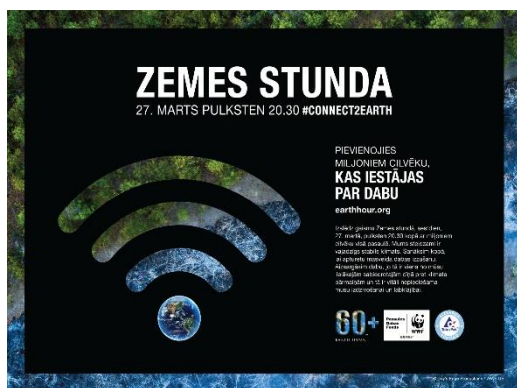
SADARBĪBAS UZDEVUMI

Panda Badge

Sāc pildīt uzdevumus, lai iegūtu Pasaules skautu kustības organizācijas (WOSM) un Pasaules dabas fonda (WWF) izveidoto Pandas uzšuvi. Uzdevumi un informācija par to, kā vari iesaistīties programmā un kas nepieciešams, lai iegūtu uzšuvi, būs pieejams pie Tava vadītāja pēc 17.marta.

Zemes stunda

Pasaules vides un klimata akcija “Zemes stunda” norisināsies 27.martā plkst. 20.30-21.30, kas apvienos cilvēkus visā pasaulē, kuri iestāsies par dabu. Ikviens iedzīvotājs, uzņēmums, pašvaldība vai organizācija tiek aicināts simboliski izslēgt apgaismojumu uz vienu stundu, lai parādītu savu apņemšanos videi draudzīgākai rīcībai ikdienā. Vairāk vari uzzināt šeit - https://lv-pdf.panda.org/virzieni/klimats/zemes_stunda/

KOPĪGĀS MĒNEŠA NODARBĪBAS

Dabas vērošana – visām pakāpēm

Klāt ir pavasaris, kad daba sāk mosties! Gadsimtiem ilgi cilvēki vēro dabu, zinātnieki analizē, prognozē dabas pārvērtības.

Aicinām Tevi uz nodarbību par dabas vērošanu sadarbībā ar biedrību "Latvijas Mazpulki".

Nodarbības laikā Tu uzzināsi:

- Kāpēc būtiski ir vērot dabu, dabas pārvērtības?
- Kas ir tās dabas pārvērtības, ko var vērot?
- Kā labāk vērot dabu, lai pamanītu dabā notiekošās pārmaiņas?
- Kur tiek izmantoti dabas vērošanas dati? Kā zinātnieki tos izmanto?

Nodarbība notiks: 17. martā plkst. 16.00 – 16.45. Saiti uz nodarbību saņemsi pie sava vadītāja.

Vai piesakies pa tiešo: https://ej.uz/LSGCO_DabasVerosana

Nodarbību vadīs: dabas zinātniece Dr.ģeogr., docente Gunta Kalvāne, aktīva mazpulku pētniecības projektu vadītāja

Nodarbība paredzēta visu pakāpju biedriem un citiem interesentiem. Uz nodarbību uzaicini arī kādu savu draugu – te sīkāk <https://fb.me/e/1Zi8MIO5Z>

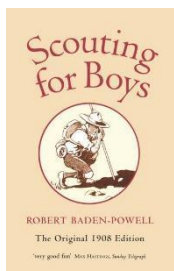
Roveru un lielgaidu nodarbības

4.03.2021. un 18.03.2021. Sīkāk pie rov. virsaišiem un lielgaidu vecākās, kas būs saistītas ar ekipējuma izvēli un drošības principiem, dodoties dabā.

Roveri un lielgaidas aicināti piedalīties konkursā “Mugursoma”. Sīkāk pielikumā.

UGUNSKURA STĀSTS

Noklausies ugunsкура stāstu no Roberta Beiden-Pauela grāmatas “Skautisms zēniem. Ugunsкура stāsts tiks pievienots Skautiungaidas Youtube kanālā ceturtdien, 2021.gada 25.martā.

#Stāsti #UgunscurasStāsti #SkautismsZēniem

MĒNEŠA REFLEKSIJA

Izvērtē mēnesi - putns vai dzīvnieks manī!

- pārdomā marta piedzīvojumus,
- izdomā, ar kādu dzīvnieku Tu šobrīd/ martā asociējies? Kāpēc?
- uzzīmē šo dzīvnieku, attēlojot arī to, kas jums ir kopīgs,
- padalies ar kādu refleksijā, uzklausi viņu.

#Refleksija #Izvērtēšana #PlānoDarilzvērtē

PIELIKUMI

- Recepte
- Infografika par gaidisma vēsturi
- Konkursa “Mugursoma” nolikums

KOPĪGĀS IESAISTES DATUMI

- 14.03. vai 21.03.2021. Saruna "Latviešu gaidismam 99"
- 17.03. plkst. 16.00 nodarbība visām pakāpēm "Dabas vērošana"
- 18.03. roveru un lielgaidu nodabrība
- 25.03. Individuālie piemiņas pasākumi ģenerāļa K. Goppera piemiņai.
- 27.03. plkst. 20.30-21.30 akcija "Zemes stunda".

Vadītājiem

- 17.03. plkst. 18.30 vadītāju akadēmija "Vide. Klimats. Zemes cilts."
- 29.03. plkst. 19.00 vadītāju sagaita

"Dari mājās" programmas veidošanu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par "Dari mājās" saturu atbild biedrība Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija". #NVOCovid2021.